

zpravodaj

časopis Skupiny ČEZ pro obyvatele regionu Jaderné elektrárny Dukovany | 3/2021

NADACE POMÁHÁ

DEN POOTEVŘENÝCH DVEŘÍ

ROZHOVOR: JOSEF ZIMOVČÁK

Vážení obyvatelé regionu JE Dukovany,

třetí číslo Zpravodaje, které právě pročítáte, napovídá, že se rok nenápadně posunul do své druhé poloviny. Za námi už je pomalu také první podzimní měsíc, který zbarvil okolí elektrárny do pestrých barev, děti se vrátily do škol a my, dospělí, jsme v plném pracovním nasazení. Dovolte mi krátce se ještě poohlédnout za obdobím letních prázdnin a dovolených, které jste si, jak pevně doufám, užili ve zdraví a pohodě. V průběhu léta elektrárna vyráběla čistou bezemisní energii bezpečně a spolehlivě. V provozu byly všechny čtyři výrobní bloky ve standardním provozním režimu. Někteří z vás využili možnost navštívit Infocentrum Jaderné elektrárny Dukovany, případně jste navštívili projekce českých filmů, které jsme v rámci letošního Letního autokina pod chladicími věžemi pro vás připravili. Více o dění v elektrárně i jejím okolí v uplynulých měsících se dozvíte na následujících stránkách Zpravodaje.

Do konce roku elektrárnu čeká poslední pravidelná odstávka pro výměnu paliva, a to na 2. výrobním bloku, kterou zahájíme v polovině listopadu, a v jejímž průběhu připravujeme udělat řadu technických a investičních prací.

Přeji vám pohodové prožití podzimního období, věřím, že už v normálních podmínkách, tak jak jsme zvyklí.

Roman Havlín

ředitel Jaderné elektrárny Dukovany

TITULNÍ STRANA: Josef Zimovčák při akci Na kole dětem na snímku Jana Suchardy

ZPRAVODAJ ELEKTRÁRNY DUKOVANY

Vydává ČEZ, a. s., Jaderná elektrárna Dukovany. Registrační číslo MK ČR E 11631. Pro Jadernou elektrárnu Dukovany připravuje PhDr. Jan Sucharda – JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice. Telefon 568 860 168.

NAPIŠTE NÁM

zpravodaje@cez.cz nebo jas@jas-hrotovice.com. Náklad 40 000 výtisků. ZDARMA. Zpravodaj EDU v on-line podobě www.zpravodaje.cz nebo www.aktivnizona.cz.

INFORMAČNÍ CENTRUM DUKOVANY

OTEVÍRACÍ DOBA denně 9–16 hodin, červenec–srpen 9–17 hodin.
Jaderná elektrárna Dukovany, Infocentrum, Dukovany 269, 675 50 Dukovany,
Tel.: 561 105 519, E-mail: infocentrum.edu@cez.cz
GPS souřadnice: Loc: 49°5'19.133"N, 16°8'42.854"E

ZE ŽIVOTA ELEKTRÁRNY

- 3** Aktuality
- 4** Nadace ČEZ
- 5** Nový jaderný zdroj
- 6–7** Letní univerzita
- 8** Den pootevřených dveří

REGION

- 9** Obec Lipník

ROZHOVOR

- 10–11** Rozhovor: Josef Zimovčák
- 12** Léto v regionu
- 13** Region mix

REGION

- 14** Region mix
- 15** Region mix
- 16** Větrný mlýn v Třebíči

PRO VOLNOU CHVÍLI

- 17** Soutěžení pro dospělé
Výtvarný koutek
- 18** Nabídka výrobků a služeb v regionu
- 19** Soutěžení pro školáky a studenty

Setkání žen s ředitelem jaderné elektrárny

Poslední srpnové páteční odpoledne se v infocentru JE Dukovany sešly ženy z regionu. Starostky, ředitelky škol i neziskových organizací se setkaly s ředitelem elektrárny Romanem Havlínem, aby si po delší nucené odlmce popovídaly o dění v elektrárně, ale také o tom, co prožívají ve svých obcích a organizacích. Po malém občerstvení a ochutnávce první várky dukovanského medu, který „představil“ zkušený včelař Pavel Štefka, se přesunuly na parkoviště a zhlédly českou komedii s názvem „Matky“.

TEXT Jana Štefánková

FOTO Jan Sucharda

Šestá dukovanská chladicí věž dostala nový kabát

Čistotou a hladkostí září do světla šeda zbarvený povrch pláště chladicí věže číslo šest. Jeho detailní obnovu, kterou energetici ukončili jen před pár dny, prováděli v rámci plánované komplexní obnovy. Energetici tak po 14 měsících dokončili obnovu stavebních částí věže, která slouží k odvodu nevyužitelného zbytkového tepla třetího výrobního bloku při bezemisní výrobě elektřiny.

Dominanty Jaderné elektrárny Dukovany, kterými je osmice chladicích věží, jsou vidět z desítek kilometrů vzdáleného okolí a staly se tak významným orientačním bodem regionu. Voda v bazénech nikdy nezamrzá a čistá vodní pára, která z věží stoupá, vnitřní plášť věží nijak nenarušuje. K nejčastějšímu provoznímu opotřebení však dochází na vnější části věží, a to zejména v zimě, při tvorbě ledových námraz. „Během svého 36letého provozu procházejí věže druhou konstrukční a povrchovou úpravou, která by díky novým moderním technologiím, jež používáme, měla zajistit jejich bezpečný a spolehlivý provoz až do konce výroby,“ řekl ředitel elektrárny Roman Havlín.

Na obnově plášťů chladicí věže pracovalo od května 2020 zhruba 60 pracovníků společnosti, specializované na opravy železobetonových konstrukcí ve výškách. Při opravě technici museli nejprve provést odstranění nesoudržných betonových částí, ošetřit ocelové konstrukce armatur pláště a betonových vestaveb protikorozií vrstvou, poté nanést novou vrstvu speciální správkové směsi a na závěr opatřit nátěrem šedé barvy s ochranou proti UV záření, která dala věži hladký a čistý vzhled. Práce na opravě vnitřních částí probíhaly v červnu v době odstávky třetího výrobního bloku, kdy byla věž vypuštěna a zajištěna. Práce dělníci provádějí z lávky, zavěšené na ocelových lanech. Postup prací a celkovou délku opravy proto výrazně ovlivňuje počasí, zejména rychlost větru, která nesmí překročit 8 m/s. Při vyšších hodnotách rychlosti větru musely být práce na lávce přerušeny.

Nyní až do konce příštího roku probíhá obnova věže číslo 5. Současně se energetici připravují na obnovu plášťů chladicích věží číslo 4 a 8, které by měly být ukončeny do konce roku 2024. Náklady na celkovou opravu jedné chladicí věže dosahují několika desítek miliónů korun.

TEXT Jiří Bezděk

FOTO archiv ČEZ

Nadace ČEZ pomáhala i v létě

Mimořádná červencová sbírka zaměstnanců Skupiny ČEZ na podporu moravských obcí postižených řáděním tornáda vynesla více než 2,7 milionu korun. Nadace ČEZ tuto částku zdvojnásobila a do zasažených obcí tak na konkrétní projekty poslala přes 5,5 milionu korun. Pomohou především s úhradou nákladů, na které se nevztahují pojistná plnění. Už okamžitě po události přitom Nadace ČEZ uvolnila krizovou pomoc ve výši 10 milionů korun. Celkem tak ČEZ lidem na Břeclavsku a Hodonínsku pomohl sumou 15,5 milionu korun.

Ničivé tornádo řádilo na Břeclavsku a Hodonínsku 24. června jen pár desítek minut, ale zanechalo za sebou obrovské škody, jejichž odstranění a oprava zabere měsíce až roky. Na místo hned vyrazili pomáhat hasiči ČEZ a Nadace ČEZ uvolnila krizovou pomoc 10 milionů korun. Následně spustila Nadace ČEZ i mimořádnou sbírku mezi zaměstnanci. Pomoc z této sbírky obdrží místní organizace a spolky: dobrovolní hasiči, skauti, volnočasové kluby, ale třeba

Hasiči z JE Dukovany při odstraňování následků tornáda

i ZOO a útulek Hodonín či mateřská a základní škola v obci Hrušky. Peníze právě v těchto dnech začínají chodit na účty.

V zasažené oblasti pracuje a bydlí také řada současných i bývalých zaměstnanců ČEZ či jejich blízkých. Kolegialita energetiků je pověstná, a tak polovina finanční pomoci putuje i k nim.

TEXT Jiří Bezděk

FOTO archiv ČEZ

Hned tři nová Oranžová hřiště Nadace ČEZ se podařilo dobudovat a otevřít v závěru prázdnin. Krásné atletické hřiště v Hrotovicích a dvě dětská hřiště v Jemnici a v Přeskačích na Znojemsku.

■ Děti v Přeskačích na Znojemsku navrhly, jak má vypadat nové hřiště, zastupitelé a hasiči pomohli s vybudováním.

S budováním hřiště svépomocí začali v Přeskačích už v roce 2020. Zapojili se hasiči, mladí, rodiče, zastupitelé i děti. „Ze společného díla máme opravdu velkou radost. Bez finanční podpory Nadace ČEZ a bez pracovních občanů bychom Oranžové hřiště neměli,“ říká starosta obce Pavel Dobeš. Slavnostní otevření hřiště proběhlo při

příležitosti pořádání hasičské soutěže pro okolní SDH v sobotu 28. srpna. Hřiště také požehnal místní kněz Jiří Bradáč.

■ Nově otevřená oranžová hřiště v Hrotovicích a v Jemnici potěší školáčky, ale i dospělé.

Hrotovice se mohou chlubit zbrusu novým moderním víceúčelovým sportovním hřištěm pro atletické disciplíny a míčové sporty.

V Jemnici se děti těší z kompletně zrenovovaného dětského hřiště, kde nechybí houpačky, skluzavky i balanční stezky.

TEXT Jana Štefánková

FOTO Pavel Cafourek a archiv Přeskač a Jemnice

Přeskač

Hrotovice

Jemnice

Letní kino a autokino pod chladicími věžemi elektrárny

Projekci devíti převážně domácích filmů uvedlo letošní Letní kino a autokino pod chladicími věžemi Jaderné elektrárny Dukovany. Každý srpnový pátek a sobotu na největší projekční ploše zazářily česká komedie, drama, rodinný i dokumentární film. Na závěr nechyběla ani oblíbená česká pohádka, jako dárek pro děti na rozloučenou s prázdninami. Nevyzpytatelné srpnové počasí neodradilo na čtyři tisíce diváků, kteří ale v případech chladnějších večerů

mohli zůstat ve svých autech a sledovat film se zvukem naladěným na speciální frekvenci 88,8 FM.

Výtěžek dobrovolného vstupného ve výši 66 000 Kč byl prostřednictvím Konta Bariéry věnován na podporu osob a obcí na Hodonínsku, postižených nedávným tornádem.

TEXT Jiří Bezděk

FOTO Jan Sucharda

Nový jaderný zdroj Dukovany a limity dopravy velkých komponent

Desítky odborných studií, analýz a inženýrských posouzení. Tak vypadá příprava tras souvisejících s plánovanou stavbou nového jaderného zdroje v lokalitě Dukovany. Přestože se samotná doprava nadrozměrných a těžkých komponent týká jen řádově jednotek transportů. Prioritou při přípravě trasy bylo respektování územně plánovacích dokumentací obcí, minimalizace dopadů na životní prostředí a život obyvatel. Vylepšené silnice ale budou zároveň neomezeně sloužit všem obyvatelům, dalším firmám i složkám státu.

Konkrétní parametry budou ale jasné až po samotném výběru dodavatele, právě od jeho technologie se bude řada opatření odvíjet.

Rozměry a hmotnost jsou klíčovými parametry, které určují možné trasy, kterými by se do lokality Dukovany s plánovanou výstavbou nových bloků měly dostat nadrozměrné a těžké komponenty (NTK) technologického zařízení elektrárny. V praxi jde především o tlakové nádoby reaktorů a parogenerátory, které by bylo jen extrémně obtížné sestavovat na místě, prakticky všichni oslovení dodavatelé je dodávají jako samostatné technologické celky. Zatímco

v případě přímořských států je problém transportu řešitelný relativně jednoduše, v případě vnitrozemské České republiky bylo nutné využít kombinaci různých typů dopravy.

■ Základním principem při úvahách o dopravě NTK bylo maximální možné využití vodní dopravy, námořní a říční a dále dle podmínek železniční a silniční s tím, že přednostně by měla být využívána ta železniční, u níž je však využitelnost pro NTK výrazně ovlivněna parametry železničního průjezdného profilu. Klíčovou záležitostí při návrhu trasy bylo stanovení parametrů NTK. V rámci konzultací s jednotlivými potenciálními dodavateli nových jaderných zdrojů byly zjištěny a jimi potvrzeny základní rozměrové a hmotnostní údaje k NTK. Na základě analýzy získaných podkladů o rozměrech a hmotnostech NTK, byla stanovena hmotnostní rozpětí, která byla s ohledem na podélné sklony silnic vyhodnocována co do přepravitelných limitů a dále byl stanoven rozměrový limit v šířce daný omezeními na plavebních komorách a roztečích mostních pilířů a výškový limit daný podjezdy mostů na vodní cestě.

■ Na základě zpracovaných podkladů a jejich posouzení z hlediska geopolitického, technického, časového, environmentálního a finančního byl jako nejvhodnější způsob transportu NTK vybrán model kombinované dopravní trasy, sestávající z vodní a silniční dopravy. Konkrétně vodní cestou z Hamburku po Labi na místo překládky z lodě na silniční speciální silniční podvozky nedaleko Kolína. Následně po komunikacích I. a II. třídy za pomoci těžké přepravní techniky je transport veden ze směru od Kutné Hory na Havlíčkův Brod, Jihlavu, dále Třebíč a na staveniště do Dukovan.

■ Předpoklad transportu těžkých a nadrozměrných komponent do Dukovan je dle současného harmonogramu uvažován v letech 2030–2032. Za dopravu NTK z místa výroby na staveniště bude odpovědný vybraný dodavatel, protože jde o komponenty jeho konstrukce a již při jejich návrhu je nezbytné řešit prvky umožňující jejich manipulaci a způsob přepravy do Dukovan, tj. nejen po území České republiky.

TEXT Vladimír Valeš, Elektrárna Dukovany II, a. s.

ILUSTRAČNÍ FOTO

Rekordní počet zájemců o jadernou stáž

Dva týdny v Jaderné elektrárně Dukovany, naplněné odbornými přednáškami a exkurzemi, letos vyvolaly zájem u stovky vysokoškoláků.

13. ročník Letní univerzity se konal v červenci a bylo na něj přijato 30 vybraných studentů technických univerzit nejen z ČR, ale i ze Slovenska a Anglie. Mladí technici nejčastěji reprezentovali VUT v Brně, ČVUT v Praze, VŠB – Technickou univerzitu v Ostravě a dokonce univerzitu v britském Manchesteru. Třetinu účastníků tvořily dívky, což potvrzuje fakt, že jaderná energetika není jen „mužskou“ výsadou.

Program Letní univerzity tvořily především přednášky a exkurze do provozu elektrárny.

Studenti se nejprve seznámili s teorií fungování jádery a poté následovaly praktické exkurze. Za doprovodu odborníků z provozu se tak studenti podívali na strojovnu, do chladicích věží, na simulátor blokové dozorny nebo havarijní štáb. „Z míst, která jsme mohli navštívit, mě asi nejvíce zaujala chladicí věž, protože stát v samém vnitřku mohutné chladicí věže byl opravdu silný zážitek. Nesmím opomenout ani přednášky, které byly na velmi vysoké úrovni,“ popsal své zážitky student Vašek ze Znojma. Odborný jaderný program v elektrárně byl v odpoledních hodinách doplněn o další volnočasové aktivity. Studenti, kteří přijeli z větších dálek, jako například Teplice, Opava nebo Nitra, ocenili možnost prohlédnout si trebičské UNESCO památky nebo se projet na lodi po Dalešické přehradě. Závěr Letní univerzity již tradičně patřil předsedkyni SÚJB Daně Drábové a její zajímavé přednášce, spojené s besedou. U zakončení dvoutýdenního „jaderného maratonu“ nechyběl ani šéf jaderné elektrárny Roman Havlín. Oba pak předali diplomy všem účastníkům Letní univerzity a především studentům, kteří nejlépe zvládli závěrečný jaderný test. Královnou Letní univerzity se stala Adéla Chalupová z ČVUT v Praze a Králem Letní univerzity Marek Tuhý z VUT v Brně.

Letní univerzita patří mezi prestižní akce pro studenty technických oborů, o čemž svědčí i velký počet zájemců. Pro vysokoškoláky to není jen příležitost podívat se do provozu elektrárny, ale navázat i spolupráci do budoucna. Zájemci mohou spolupracovat na diplomové práci, domluvit si další individuální praxi a vybraní studenti získají stipendium. Přibližně třetina účastníků stáže najde v rámci Skupiny ČEZ své budoucí zaměstnání. Zájem o jadernou energetiku potvrzuje fakt, že se Letní univerzity často účastní vysokoškoláci, kteří přišli do kontaktu s dukovanskou jádrou již na střední škole. „O Letní univerzitě jsem věděl už od střední školy. Studoval jsem obor Energetika na SPŠ Třebíč,“ svěřil se Filip, jeden z účastníků stáže.

Na тренаžeru blokové dozorny

Vyjíždka po Dalešické přehradě

TEXT A FOTO Linda Navrátilová

Letní univerzita očima účastníků

Adéla Chalupová

stipendistka Skupiny ČEZ,
nyní studentka ČVUT
strojí fakulty – 4. ročník

■ Jaký studijní obor studuješ a kde vidíš svoje budoucí uplatnění?

Bakalářské studium jsem dokončila na Fakultě jaderné a fyzikálně inženýrské ČVUT, kde jsem se stala stipendistkou na operátorku sekundárního okruhu JE Temelín. Nyní studuji obor Jaderná energetická zařízení na Fakultě strojí ČVUT.

■ Jsi v současnosti jedinou dívkou, hlásící se na pozici operátorky. Co tě na tom láká?

K práci operátorky mě vede její smysluplnost, protože bez energie se svět jednoduše neobejde. Podílet se na zajištění bezpečné a spolehlivé dodávky elektřiny pro domovy, průmysl nebo třeba nemocnice, je podle mě dobré poslání.

■ Myslíš, že se na blokových dozornách objeví brzy více dívek?

Věřím, že ano. Práce na blokové dozorně vyžaduje pečlivost a zodpovědnost, které ženám nejsou cizí. Česká republika je v tomto trochu pozadu, ve světě jsou operátorky běžné.

■ Před 2 lety ses zúčastnila Letní univerzity v Temelíně, letos v Dukovanech. Naučila tě něco nového?

Na obou Letních univerzitách jsem se toho naučila mnoho. Temelín a Dukovany se hodně liší a mě baví pozorovat rozdíly mezi nimi. Jsem moc vděčná za čas, co jsem na elektrárnách mohla strávit.

■ Snažíš se jako žena v jaderné energetice nějak motivovat ostatní dívky, aby se vydaly podobnou cestou?

Úzce spolupracuji se sdružením Ženy v jádře. Rovněž bych ráda svou vlastní cestou inspirovala dívky, aby se zabývaly tím, co je baví, bez ohledu na stereotypy.

PTALA SE Lída Růžicková

Václav Straka

absolvent stáže Jaderná maturita,
nyní student VUT
strojí fakulty – 4. ročník

■ Co tě přimělo přihlásit se na Letní univerzitu v Jaderné elektrárně Dukovany?

Na Letní univerzitu mě dovedla primárně reklama na sociálních sítích a odkaz na webu www.kdejinde.cz. Mé rozhodnutí o podání přihlášky souviselo i s tím, že jsem už na střední škole absolvoval stáž Jaderná maturita, která mě tehdy ohromila.

■ V čem je Jaderná maturita rozdílná oproti Letní univerzitě?

Jaderná maturita je naprosto skvělá stáž pro studenty středních škol, kterou všem mladším studentům rozhodně doporučuji. Avšak oproti Letní univerzitě je to jen ochutnávka informací a zajímavých míst. Na Letní univerzitě je chod jaderné elektrárny popsán podrobněji a zajímavěji. Nejvíce jsem byl nadšený z toho, že jsme mohli individuálně vstupovat do elektrárny. Setkali jsme se s mnoha zaměstnanci, kteří nám představili elektrárnu i svoji práci.

■ Která část programu Jaderné maturity tě nejvíce oslovila a která zase na Letní univerzitě?

Na Jaderné maturitě to byla určitě návštěva strojovery, v té době to pro mě bylo něco úplně nového a velmi zajímavého.

Na Letní univerzitě je velmi těžké vybrat pouze jeden program.

Z míst, která jsme mohli navštívit, mě asi nejvíce zaujala chladicí věž. Z přednášek byla nejlepší „Elektrická část jaderné elektrárny“.

■ Doporučil bys Jadernou maturitu a Letní univerzitu dalším studentům?

Rozhodně ano. Jak Jaderná maturita, tak Letní univerzita vás zavede na místa, kam se běžný člověk nikdy v životě nepodívá a dozvíte se spoustu velmi zajímavých informací poutavou formou.

Rozhodně doporučuji. Neváhejte a přihlaste se!

PTALA SE Alexandra Flajsarová

Filip Houzar

absolvent oboru Energetika
na SPŠ Třebíč,
nyní student VUT
strojí fakulty – 4. ročník

■ Co tě nejvíce překvapilo na Letní univerzitě?

Program, který byl skutečně nabitý od rána do večera.

■ Jak ses o ní dozvěděl a proč ses přihlásil?

O Letní univerzitě jsem věděl už od střední školy. Studoval jsem obor Energetika na Střední průmyslové škole v Třebíči, která je jednou z partnerských škol Skupiny ČEZ. Díky tomu jsem se mohl

několikrát podívat do provozu v Dukovanech už během studia střední školy. Také nám byly prezentovány studijní i pracovní příležitosti a Letní univerzita byla jednou z nich. Přihlásil jsem se, abych si doplnil své znalosti o provozu jaderné elektrárny a setkal se s dalšími studenty.

■ Líbilo by se ti do budoucna v ČEZu pracovat?

Určitě ano. Výhodou je, že jsem měl již teď možnost poznat, jak Jaderná elektrárna Dukovany funguje.

■ Co bys vzkázal studentům dalších ročníků Letní univerzity?

Neváhejte a přihlaste se, už jenom vstupní psychotesty jsou zajímavý zážitek a pokud se dostanete, strávíte dva týdny zajímavých aktivit a dozvíte se hodně o elektrárně Dukovany i o energetice obecně.

PTALA SE Aneta Pilchovská

Jaderná elektrárna pootevřela dveře veřejnosti

STOVKY NÁVŠTĚVNÍKŮ VYUŽILY PŘÍLEŽITOST ZÚČASTNIT SE DNE BEZPEČNĚ POOTEVŘENÝCH DVEŘÍ JE DUKOVANY. ČEKALA NA NĚ SPOUSTA INFORMACÍ, ZÁBAVY, ALE TAKÉ MOŽNOST SVÝM POHYBEM PŘÍSPĚT NA DOBROU VĚC.

Podívat se z bezprostřední blízkosti na 125 metrů vysoké chladič věže, nahlédnout do skladu použitého paliva nebo si s celou rodinou užít zábavu při charitativním šlapání na oranžových kolech, soutěžích nebo se virtuálně projít výrobními prostory elektrárny, to vše mohli návštěvníci Jaderné elektrárny Dukovany v rámci Dne bezpečně pootevřených dveří. Této mimořádné možnosti využilo v sobotu 31. července 729 návštěvníků a téměř 300 z nich se podívalo přímo do střeženého prostoru elektrárny.

Omezený počet míst na projížďku elektrárnou návštěvníci obsadili během tří dnů po otevření registrace.

Pro další stovky návštěvníků, na které už místa na prohlídku střeženého prostoru elektrárny nezbyla, připravila Skupina ČEZ bezplatné prohlídky infocentra elektrárny Dukovany a bohatý doprovodný program v připravené Energyzóně. Energetici pro návštěvníky připravili nejen skákací hrad a dětský koutek, ale také novou 3D virtuální prohlídku elektrárny nebo projížďky elektromobilem.

Prohlídku infocentra, spojenou s mimořádnou projížďkou elektrárny, mohli návštěvníci elektrárny zažít v průběhu prázdnin také vždy v pátek. Návštěvníci jaderné elektrárny měli možnost přesvědčit se, že bezpečnost je zde opravdu na prvním místě. Před nástupem do autobusu probíhala důkladná kontrola všech účastníků, navíc rozšířená o platná opatření proti šíření nemoci covid-19.

Každý z účastníků se musel prokázat dokladem o očkování nebo bezinfekčnosti nebo se nechat na místě otestovat. Projížďka areálem elektrárny s poutavým výkladem profesionální průvodkyně dukovanského infocentra pak probíhala po pevně stanovené trase pod bedlivým dohledem bezpečnostních pracovníků.

Součástí doprovodného programu byla i tradiční charitativní jízda na Oranžových kolech. Během dne návštěvníci vyšlapali celkem **52 756 korun pro Vodní záchrannou službu ČČK, která v letních měsících působí na nedaleké Dalešické přehradě**. Vyšlapaná částka bude využita na provoz stanice první pomoci právě na této přehradě.

„Návštěvníci byli skvělí, byl na nich vidět obrovský zájem a radost, že mohou elektrárnu navštívit živě. Žádné problémy s dodržováním opatření jsme nezaznamenali,“ říká Dana Janovská, průvodkyně infocentra. Dotazy návštěvníků směřovaly nejvíce k zajištění bezpečnosti a odolnosti elektrárny, například proti tornádu, které máme všichni v paměti z nedávné doby na Hodonínsku, nebo se týkaly plánované dostavby nového bloku, nakládání s použitým palivem nebo nedávno otevřené fotovoltaické elektrárny, která tvoří zastřešení nového parkoviště.

TEXT Jiří Bezděk

FOTO archiv ČEZ

Jak se žije sousedům:

Lipník – obec, které daly jméno lípy

Není tak složité uhodnout původ názvu obce Lipník u Hrotovic. První obydlí, spolu s kostelem sv. Jana Křtitele, vyrostla na místě, kde rostly lípy. Jedna z těchto dávných starých lip, odhadem stárí kolem 600 let, byla skácena při bouři v roce 1994. Pokud byste ji chtěli vidět, je zachycena ve filmu Postřižiny. Na připomínku se místní ke konci prázdnin už dlouhá léta scházejí na akci, které říkají Lipka. „Je to sousedské setkání se zajímavým programem a občerstvením. Děti hledají poklad, hrají hry. Letos jsme k nám pozvali indiány, v minulých letech jsme tu měli Železného Zekona nebo třeba létající dravce,“ přibližuje starosta Miroslav Svoboda, jehož rodinné kořeny sahají v Lipníku do počátku 19. století. Stará se o obec, kde žije na čtyři sta obyvatel. Okolí Lipníka je známé také svými rozlehlými rybníky. „V každém

jsem se koupal, zvlášť když byly žně,“ říká s úsměvem starosta, který pracuje dnes také jako předseda zemědělského družstva. Lipník býval střediskovou obcí, spadaly pod něj Ostašov, Petrůvky a Klučov. Dnes už jsou sice obce samostatné, ale setkání seniorů ze všech těchto vesnic se koná v Lipníku. A také vítání občánků, které pořádají na jaře a na podzim. Jednou za deset let se do Lipníka sjíždějí rodáci, bohužel vloni, kdy se měl sraz konat, překazil plány koronavirus.

Do školy, do knihovny i na pivo

V obchodě se smíšeným zbožím si člověk leccos pořídí, vybavený je dobře. Na provoz prodejny přispívá obec, zadržely se i krajské dotace. Na pivo se chodí do dvou hospod – Pod Lípou a do Třináctky, což je restaurace s penzionem. Tady se konají velké společenské akce. Obdobně je k těmto akcím využíván i místní kulturní dům. Rodiče jsou rádi, že tu funguje školka a také první stupeň základní školy. Budova má přes sto let, proto vyžaduje pravidelné opravy. V letošním roce přišly na řadu omítky a rozvody elektriny, vody a vybavení novou PC technikou. V budově obecního úřadu se nachází knihovna.

K životu v obci patří i její základní občanská vybavenost. Kanalizaci a čistírnu odpadních vod, která letos prochází rekonstrukcí, vybudovali v 70. letech, vše funguje dodnes. Vodovod je mladší, z roku 1989, do té doby lidé používali vlastní zdroje vody. Obec si vytyčila za strategický úkol připravovat každých deset let nové pozemky pro rodinné bydlení a daří se jim to.

Poutí na Jana Křtitele začíná léto

Nejstarší částí obce je náves s dominantou kostela sv. Jana Křtitele s ohradní zdí, za kterou bývalo kdysi pohřebiště. Kostel vznikl v románském slohu, časem byla dostavěna gotická část a následně věž kostela. Červnovou poutí se lidé naladí do letního režimu. „V pátek večer je poutňová zábava v Havránku. Havránek se srubem je náš společensko-sportovní venkovní areál u rybníka, kde máme zázemí pro hry, rekreaci nebo i hasičské soutěže,“ vypráví starosta. V pořádání poutí se každoročně střídají fotbalisté – Hajduk Lipník a Sbor dobrovolných hasičů.

Hasiči i fotbalisté si vychovávají své následovníky

Fotbalový areál využívají téměř všechny věkové kategorie. Muži hrají okresní přebor, v Lipníku mají starší i mladší žáky a přípravku. Na tréninky sem jezdí i hodně dětí z okolí. Nově jim slouží moderní kabiny, kde mají zázemí fotbalová družstva i rozhodčí. Součástí areálu je i tenisové hřiště a dvě dětská hřiště. Dobrovolní hasiči každoročně pořádají pro děti letní hasičské soustředění na Havránku, celý týden trénují požární sport, hrají hry a nechybí ani táborové stezky odvahy. V žár

své síly měří hasiči s ostatními týmy z okolí při hasičských závodech.

Masopust od první republiky přerušil poprvé koronavirus

Ke konci roku se všichni těší na Mikuláše a advent. Společné setkání se koná v místním kulturním domě, po mikulášském programu se vychází ven a před kostelem všichni společně rozsvítí vánoční strom. „Spolupráce s panem farářem je výborná. Jezdí k nám z Valče, kde bydlí na faře,“ vysvětluje Miroslav Svoboda. V lednu pořádají košť pálenek a ochutnávku sladkého i slaného pečiva a dalších domácích výrobků. „Každý, kdo donese vzorek slivovice, se stává členem hodnotící komise. Všichni je nosí Pavlovi Nováčkovi, kronikáři a učiteli, který je přeलेje do očíslovaných lahví a jako jediný ví, či je která. Řeknu vám, při koštu bývá legrace, to si dovedete asi představit,“ vypráví s úsměvem starosta, který se také pravidelně účastní. V únoru se drží masopust. Pořádali ho každý rok už od války. Vynechat museli ten loňský, a to kvůli koronaviru. „Pamatuji si, když jsem byl malý kluk, tak se na obchůzku maskary vydaly u úterý odpoledne po práci. O to také trvalo a často se končilo nad ránem Popeleční středy. Tenkrát se ještě sbíralo sádlo, maso, dnes už vybíráme vajíčka a sladkosti.“ Posbírané sádlo se pak totiž prodalo a byly z toho peníze, které se využily večer v hospodě k obveselení všech zúčastněných při konání masopustu. Takové to bývalo, je a pevně věříme, že i nadále bude.

TEXT Eva Fruhwirtová

FOTO Eva Fruhwirtová a archiv obce

www.obceclipnik.cz

Letecký pohled na obec

Josef Zimovčák: Začít u sebe je to nejtěžší

JOSEF ZIMOVČÁK (*31. 12 1956, PŘÍBRAM) JE ČESKÝ MANAŽER A ŽIVNOSTNÍK, CYKLISTA, NĚKOLIKANÁSObNÝ MISTR SVĚTA I ČESKÉ REPUBLIKY V JÍZDĚ NA VYSOKÉM KOLE.

NARODIL SE V PŘÍBRAMI, MAMINKA POCHÁZELA Z VESELÍ NAD MORAVOU A RODINA SE TAM VRÁTILA, KDYŽ BYL JOSEF ZIMOVČÁK ZHRUBA V PÁTÉ TŘÍDĚ. VYUČIL SE KUČAŘEM A SOUSTRUŽNÍKEM, POZDĚJI VYSTUDOVAL HOTELOVOU ŠKOLU V PIEŠTANECH. PO SAMETOVÉ REVOLUCI PODNIKAL NĚKOLIK LET V POHOSTINSTVÍ, NÁSLEDNĚ SE ZAČAL ŽIVIT JAKO POJIŠŤOVACÍ AGENT. DLOUHODOBĚ ŽIJE VE MĚSTĚ VESELÍ NAD MORAVOU NA HODONÍNSKU. MÁ DVĚ DĚTI.

■ **Pepo, můžeme se ohlédnout za tvým mládím? Vyučil ses kuchařem a čišníkem, podnikal jsi v pohostinství, pak ses živil jako pojišťovací agent. Všim, čím jsi byl, byl jsi rád?**

Ano, vyučil jsem se kuchařem, čišníkem, inklinoval jsem totiž ke gastronomii. Ale to nebylo jen roznášet pivo, alespoň pro mě ne. Už tenkrát se projevoval můj soutěžní duch. Vyučil jsem se u Jednoty a končil jako nejlepší z učňů. Absolvoval jsem nespočetně soutěží včetně krajské soutěže v dovednostech v Piešťanech.

V roce 1986 jsem se účastnil mezinárodní soutěže Gastroprag, kde jsem například získal zlatou medaili za vytvoření slovanské vinařské tabule a dranzírování (pozn. redakce - opékání) bažantů. Ač jsem partijně nenáležel do té správné strany, podařilo se mi absolvovat také zahraniční studijní stáž v Dieseldorfu.

■ **Proč jsi u gastronomie nezůstal?**

Po revoluci jsem provozoval několik restaurací, snažil jsem se tam přenášet dobré zkušenosti ze zahraničí, ale nechtěl jsem opustit sport, který jsem také miloval. Důvěřoval jsem lidem, přenechával jim

kompetence, ale neklapalo to. Navíc přišly povodně, a tak nějak se to špatně sešlo a já musel své podnikání ukončit. Ale jsem rád za tuto cennou zkušenost, hodně mě to poučilo.

Pak jsem se vrhnul rok do podnikání samostatně, pronajal jsem si rekreační budovu a provozoval ji, přecházel postupně do podnikatelského „útlumu“. Následovala nabídka do sféry pojišťovnictví, ve které podnikám doposud.

■ **Jak si rozděluješ den v poměru práce, sport/charita, rodina?**

No odhadem asi 20 % rodina, 40–50 % aktivity sport a charita, 30 % práce.

■ **Proč pomáháš druhým, co ti to dává?**

Vnímám, že je dobře dělat něco pro ostatní. V určitém věku mám pocit, že už mohu dávat i do svého okolí. Možná trochu splácím společnosti, že jsem měl štěstí a hodně toho zažil. Ano, musel jsem se snažit a vytěžil jsem i dobré z těžkých situací. Vždycky mě to ve finále posílilo.

■ **Vaříš doma?**

Ano vařím a rád, i pro více osob. A chutná jim u mě. Přemýšlel jsem i o vlastní restauraci, třeba s názvem „U Pepy“, kde by určitě

nechybělo cyklistické kolo ... ale nejsem si jistý, zda už na to nejsem starý.

■ Co si sám dáš rád k jídlu?

Pro mě je základem snídani, mám rád chleba, sýr, marmeládu, vajíčka. Také zelenou polévku a kynuté knedlíky s jahodami s dostatkem máku, strouhaného tvarohu a másla.

■ Držíš nějaký speciální stravovací režim třeba před větším výkonem?

Jsem zastáncem správné životosprávy. Jez pestře, a to, co ti dělá dobře, z čeho máš radost, a také s určitou mírou. Takové to „jez do polosyta, pij do polopita, budeš mít dlouhá léta,“ platí prostě pořád.

■ Jsi známý především jako cyklista na vysokém kole. Na něm jezdíš už od roku 1972, kdy ti bylo krásných 16 let. Tehdy jsi absolvoval Závod míru. Můžeme zmínit také, že jsi několikanásobným mistrem světa v jízdě na vysokém kole na 1 mili i na 100 mil. a rovněž držitelem světového rekordu, když jsi v roce 1996 za 24 hodin ujel na brněnském velodromu 522,25 kilometru. Projel jsi za 28 dnů trasu dlouhou 4 356 km napříč Spojenými státy americkými z Los Angeles do Jacksonvillu, kdy jsi v sedle kola strávil neuvěřitelných 222 a půl hodiny. Ale to ještě není všechno. Na vysokém kole jsi v roce 2005 ujel také celou trasu Tour de France ve stejných denních dávkách jako profesionální závodníci, dále pak trasy závodů Giro d'Italia (2006) a Vuelta a España (2007). Jak tě vůbec napadlo, že budeš jezdit na vysokém kole? A pak ty všechny rekordy... Co tě motivovalo?

V roce 1975 jsem jel na spartakiádu na normálním kole a zahlédl jsem v Orlických horách borce na vysokém kole. Poprvé jsem viděl toto kolo fyzicky, jako předchůdce normálního kola. Hodně mě to zaujalo. No a v roce následujícím jsem na 1. máj vedl ve Veselí nad Moravou cyklistický oddíl.

Jeli jsme s vlaječkami, měl jsem cylindr. Naplnilo mě to radostí a tím to začalo. Pak proběhla Sametová revoluce a další akce. První kolo jsem si sestavil sám z „kusu železa“. Místo špicí byly svářečské dráty a obruč, která je obepíná. Místo pneumatiky jsem použil zahradní hadici.

■ Věnuješ se charitě, organizuješ od roku 2010 charitativní akci „Na kole dětem“ na podporu onkologicky nemocných dětí. Letos proběhl již 12. ročník. Proč tento „přídavek“ ke sportu? Proč právě dětská onkologie?

Všechno to začalo na Slovensku, kam jsem byl pozván, abych propojil Slovensko s Českem při charitativní akci z Bratislavy do Znojma. Organizátoři vybírali při akci finance na onkologicky nemocného chlapce. Tam jsem navrhl, abychom udělali akci vícedenní a opakovaně každý rok – od hranice k hranici.

■ Jak vidíš organizování této akce do budoucna a jaký má tento projekt vývoj za 12 let svého trvání?

Směr je jasný, ten nikdy nesmíme opustit – pomoci dětem a navrátit jim i jejich rodičům úsměv na tvář. Když se ohlédnu zpět, tak mohu říct, že na začátku bylo určitě víc emocí, teď jednáme více profesionálně, realisticky. Asi jsem ten, který ale stále strhává dav, protože jsem i po tolika letech pro tu myšlenku zapálen, a to je myslím dobře. Pravdou je, že nemládnu a budu muset otěže předat mladším, stále ale budu ten, který bude za tímto projektem stát. Mým ambiciózním plánem je zapojit do projektu všech 6 500 obcí a měst v ČR a „roztáhnout se“ i do zahraničí ☺. Najít v zahraničí nadšence a předat naše know-how. Aby všichni jeden den v roce sedli na kola a přispěli svoji fyzickou silou i finanční.

■ Jak vám do organizace zasáhla covidová situace?

Byl to husarský kousek. Loni jsme akci odjeli v omezeném měřítku. Letos jsme

ponechali stejnou trasu. Lidé byli natěšeni pro pohyb a společné setkání. Organizačně ani finančně nás to tedy vůbec neohrozilo. Letos jsme vybrali rekordních 2,5 mil. korun, na konci roku ještě něco přibude. Je skvělé, že můžeme například Nadačnímu fondu Krtek, který poskytuje finance onkologicky nemocným dětem a jejich rodinám, pomoci s financemi.

■ Náš rozhovor děláme pro občany regionu JE Dukovany. Jaký máš vztah k energetice obecně a k jaderné energetice?

Jsem pro vyvážený energetický mix, elektřinu potřebujeme a obnovitelných zdrojů není dostatek z důvodu našeho geologického rozložení. Můžeme šetřit energiemi, ale není to bohužel reálné. Tedy velký podíl, který zajišťuje výroba z jaderných elektráren, je třeba udržet. Znáám lidi z elektrárny, vím, že jsou zodpovědní a jsou to profesionálové. Také znám starosty z okolí, kteří si elektrárnu „hlídají“. Vztahy jsou dobře nastavené.

■ Měl jsi také zkušenosti s politikou. Kandidoval jsi v roce 2016 do Senátu Parlamentu ČR, skončil jsi na 3. místě. Jak na toto období vzpomínáš?

Opět to byla hodně silná zkušenost. Chtěl jsem nabídnout svoje zkušenosti, aktivity, radost ze života, ale nebyla patřičná odezva. Jsem tedy svobodný, politiku nepotřebuji. Moc totiž hodně chutná, a je to v naší politice vidět, a bohužel nejen v ní. Ale pokud nezačneme každý sám u sebe, tak jenom vláda sama stejně nic nezmuže. A začít u sebe je to nejtěžší.

■ Co ty sám osobně prožíváš v těchto dnech a co plánuješ?

Ted' právě žiju příštím ročníkem „Na kole dětem“. Letí to, končí prázdniny. Ale na dovolenou nějak nedokážu myslet.

■ Jak tedy odpočíváš?

Sednu si třeba na chvíli na lavičku. Jezdím se svým vnukem Jožkou na kole. Je autista a říkali, že to nezvládne, ale já ho to naučil a jezdíme spolu. Každý den jezdím sám tři hodiny na kole. V létě venku, v zimě zalezu do sklepa na rotoped. Tam vypnu, i když fyzicky makám. Žiju přítomným okamžikem.

■ Máš své životní motto?

Pomoc, partnerství, poznání krásy vlasti, pohyb. A taky další 3P: pochválit, poděkovat, pochlubit se ☺.

PTALA SE Jana Štefánková

FOTO Jan Sucharda, Ivo Dvořák
a archiv Josefa Zimovčáka

Léto opět plné zábavy, radosti a pohybu

Všichni jsme si jistě vychutnávali letošní léto, plné setkávání při venkovních akcích, možnosti cestování jak po krásách naší země, tak i do zahraničí. Po zimě a jaru, které byly spíše ve znamení obav a separace, jsme mohli opět otevřít Informační centrum JE Dukovany, ale také organizovat Letní kino na parkovišti pod chladicími věžemi a spolupodílet se na organizaci a podpoře mnoha akcí v regionu.

Folkové prázdniny

■ Prvními koncerty se již koncem května přihlásil Mezinárodní festival 13 moravských měst Concentus Moraviae, který byl zahájen ve Valticích v kostele Nanebevzetí Panny Marie. Završen byl koncertem Magdaleny Kožené v Besedním domě v Brně 26. září.

■ Mladší generace přivítala koncerty kapel zvukných jmen jako Rybičky 48 nebo Mirai, Wahnout nebo Jeleni na Podzámecké nivě v Třebíči, které se konaly v průběhu celých prázdnin v rámci tzv. Castle Open Air.

■ Tradiční Folkové prázdniny proběhly v plném měřítku v posledním červencovém týdnu, a protože počasí přálo, návštěvníci si mohli užívat kvalitní tuzemskou i zahraniční hudbu v příjemné atmosféře náměstského zámeckého parku. Mnoho různorodých doprovodných programů se odehrávalo také na dalších místech města Náměšť nad Oslavou. Nechyběly ani noční koncerty v zajímavých prostorách místní tkalcovny.

■ Mezinárodní festival Petra Dvorského potěšil také své příznivce, kteří se mohli účastnit několika koncertů jak na zámku v Jaroměřicích či na jeho nádvoří, ale také v dalešickém pivovaru, v zámku ve Valči nebo v Třebíči.

■ Srpnové víkendové večery patřily letnímu autokinu na elektrárnském parkovišti. Devět pečlivě vybraných skvělých filmů zahraniční i tuzemské tvorby navštívilo přes 4000 diváků. Komédie, drama, dokument nebo i pohádku zhlédli diváci na připravených židlích nebo ve svých automobilech. Dobrovolné vstupné putovalo na pomoc tornádem postižené Moravě.

■ Na začátku prázdnin se, po sice úspěšných, ale přece jen málo osobních virtuálních prohlídkách, otevřelo samotné informační centrum v Dalešicích i v Dukovanech. Stovky návštěvníků proudily po nucené pauze do infocenter, ale také si mohly užít prohlídku elektrárny při projíždce autobusem každý prázdninový pátek.

■ A co přineslo září? Na čtyřicet představení Malého festivalu LOUTKY, jehož zahájení proběhlo v Moravském Krumlově 2. září. V dalším týdnu 9.–10. 9. pak dvoudenní festival s názvem Energie pro kulturu v Třebíči. Program nalákal návštěvníky na představení Jaroslava Duška, vystoupení Jaroslava Uhlíře i Davida Kollera a spoustu dalších doprovodných aktivit, včetně charitativního šlapání na Oranžových kolech Nadace ČEZ.

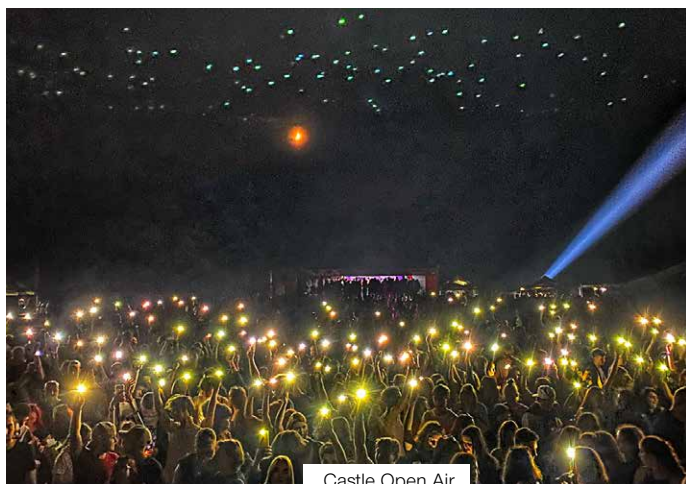
Podrobnosti k dalším plánovaným akcím najdete na webu Elektrárny Dukovany www.aktivnizona.cz.

TEXT Jana Štefánková a Zdeňka Ošmerová

FOTO archiv ČEZ

Mezinárodní festival Petra Dvorského

Castle Open Air

Letní tábory pro děti zaměstnanců elektrárny

Energetici pro děti svých zaměstnanců už popáté uspořádali příměstské tábory pod chladicími věžemi Jaderné elektrárny Dukovany. Letos to byly dva týdenní turnusy, kterých se zúčastnilo přes čtyřicet dětí ve věku od šesti do dvanácti let. „Pro všechny rodiče, kteří musí zejména o letních prázdninách pracovat, jsou příměstské tábory velká pomoc. Dětem se na táboře líbí a my víme, že je o ně dobře postaráno a je pro ně připraven zajímavý program,“ říká přípravař projektu Aleš Hejtmánek, jehož děti se zúčastnily I. turnusu.

Tábourníci se podívali za hasiči a policisty v elektrárně

Do you speak English? Touto otázkou začal týdenní prázdninový tábor pro děti zaměstnanců Jaderné elektrárny Dukovany se zaměřením na angličtinu. Pokud vás napadne, že učení patří do školy, a ne na prázdniny, věřte, že děti se do zábavné angličtiny vrhly s nadšením. Jak by také ne, když se ji učily při zajímavých aktivitách a na netradičních místech. Navštívily například hasiče a policisty v areálu jaderné elektrárny, kteří jim povyprávěli o své práci. „Než jsme za nimi vyrazili, tak jsme si s dětmi prošli anglická slovíčka spojená právě s hasiči, policisty

a záchranáři, tímto způsobem se to dětem daleko lépe pamatuje,“ říká lektorka Petra Moos. Praktická výuka pokračovala i při běžných činnostech – u oběda se učily pojmenovat to, co mají na talíři, vstúpily si základní společenské fráze. Základnu a zázemí pro tábor poskytla obec Dukovany v místní škole.

Užili si výlety, hry i soutěže

Jeden den věnovali návštěvě Permonia v Oslavanech, deštivé počasí využili k deskovým hrám a tréninku paměti a koncentrace ve školní tělocvičně a dokonce za nimi přijelo malé divadélko. Pro většinu dětí, jejichž rodiče v elektrárně pracují, je elektrárna známé prostředí a hodně už o jejím provozu vědí. Proto pro ně nebyl problém vyplnit energetický kvíz

a na závěr tábora získat plyšového Watika nebo Joulínku.

„Je dobře, že se nám i při platných opatřeních podařilo i letos tábory uskutečnit. Děti se kromě jiného také podívaly do výcvikového simulátoru, což pro ně byl obrovský zážitek. Věřím, že je místo, kde pracují jejich rodiče, zaujalo a až povyroستou, tak se s některými z nich budeme potkávat na jaderných maturitách a letních univerzitách a třeba se v následujících letech stanou našimi kolegy,“ říká ředitel elektrárny Roman Havlín.

Jaderná elektrárna Dukovany letos připravila celkem dva turnusy letních táborů pro děti svých zaměstnanců.

Organizaci zajistila Jazyková škola Alrete z Ivančic a Třebíčské centrum.

Slovanská epopej zpět v Moravském Krumlově

Monumentální plátna malíře Alfonse Muchy mohou zájemci po deseti letech opět vidět na zámku v Moravském Krumlově. Během prázdnin byly obrazy převezeny z Prahy. Pro jejich transport, z nichž největší měří dokonce 8x6 metrů, použila specializovaná firma klimatizované boxy a kamiony. Na jejich příjezd se v Moravském Krumlově pečlivě připravovali. Místní zámek tak aktuálně splňuje nejvyšší evropské parametry pro vystavení uměleckých děl. „Slovanská epopej je součástí genia loci Moravského Krumlova již dlouhá desetiletí. Výstava přitahuje návštěvníky nejen z České republiky, ale i milovníky secese z celé Evropy,“ říká starosta města Tomáš Třetina. Zájem vidět toto impozantní dílo ukazují i čísla prodaných vstupenek. Ty si můžete objednat na www.mucha-epopej.cz nebo v pokladně zámku. Otevřeno je každý den od 9 do 18 hodin.

Slovanská epopej je soubor dvaceti rozměrných pláten s výjevy ze slovanské historie. Alfons Mucha, rodák z nedalekých Ivančic, celosvětově uznávaný secesní malíř, je vytvořil v letech 1912-1926 na zámku Zbiroh. Za II. světové války byly obrazy uschovány na zámku ve Slatiňanech, od roku 1963 do roku 2011 vystaveny v Moravském Krumlově.

Prázdniny v Radkovicích

V Radkovicích u Hrotovic působí velmi aktivní Svaz žen. Scházejí se v klubovně, kterou obec nechala před sedmi lety přebudovat z bývalého bytu. Připravují programy pro děti, organizují dětské dny, ples a různá setkávání s místními. „Udržujeme společenský život, baví nás to, každý se zapojí podle toho, jak může a co umí,“ říká jedna z aktivních žen Alena Hloučová. Na letošní prázdniny připravila pro místní děti týdenní program v duchu sportovních her. Dva týmy, reprezentující Česko a Německo, mezi sebou měřily síly v nejrozličnějších pohybových disciplínách. Díky velkému hřišti měli malí sportovci ideální podmínky ukázat, co v sobě mají. Alena na děti nebyla sama, pomáhaly jí tři mladé dívky v roli instruktorek. „Užili jsme si to všichni, budeme mít v zimě na co vzpomínat,“ říká s úsměvem. Radosné oči dětí, smysluplně strávené prázdninové dny a přátelství, která mnohdy vydrží celý život, i to jsou plody radkovicích letních „táborů“, které Svaz žen pořádá už šestým rokem.

TEXTY NA DVOUSTRANĚ Eva Fruhwirtová

FOTO Eva Fruhwirtová

Jsem sokol, říká hrdě David Hlaváč z Mohelna

Na červeném tričku nosí hrdě nápis Jsem sokol. David Hlaváč je členem od roku 2003, má rád volejbal a ten ho přivedl do Sokola. Postupně se zapojoval více, věděl, že když má něco fungovat, musí se o to někdo starat. Stal se starostou Sokola a společně s ostatními se snaží udržovat a rozvíjet sport v obci. Pracuje v softwarové firmě, patří tedy mezi ty s tzv. sedavým zaměstnáním. I proto se rád věnuje sportu. Je přesvědčený, že mentální a fyzická stránka musí být vyvážená, aby byl člověk v životě spokojený.

Velkou podporu máme od obce, vyhledáváme různé dotace.

■ V čem spatřujete nezastupitelnou roli Sokola?

Sokol je tu od toho, aby podporoval sportovní aktivity. Profesionální sportování je komerční záležitost. Ale jít si s partou lidí zahrát volejbal, nebo chodit s dětmi cvičit, vést je ke zdravému pohybu, to je přesně to, co má Sokol za cíl, má tyto skupiny lidí v amatérském sportu podporovat a jejich činnost zastřešovat.

■ Daří se po covidu vrátit se zpět k pohybu?

Když se bavím s kolegy ze Sokola z jiných míst, tak je to všude hodně podobné. Lidem se moc nechce sportovat a zapojovat se do aktivit. Covid nás všechny přispěndlil ke gauči. Je to samozřejmě vidět na kilech, která jsme všichni nabrali.

■ Před prázdninami jste se zapojili do celorepublikové akce Noc sokoloven. Jaký byl zájem?

Pro děti jsme připravili jedenáct stanovišť s různými cvičebními úkoly, a to jak uvnitř sokolovny, tak i na přilehlém hřišti. U vstupu každý soutěžící dostal přehled úkolů a také tašku na odměny. Úkoly to byly sokolské – pro úspěšné zvládnutí musely děti zvládnout skok přes švihadlo, hod míčem do švédské bedny, projít po balančním chodníčku, prolézt tunel a na koloběžce projet slalom. Kolem sokolovny se mohli zájemci projet na koních, na volejbalové síti pak zhlédnout vyvěšené fotografie nejznámějších lidských pyramid. I o tu se všichni přítomní také pokusili.

■ Co byste si v souvislosti se Sokolem přál?

Když se nás bude víc zapojovat, budeme moci nabídnout ještě více aktivit pro děti i pro dospělé. Je to o aktivních lidech a byl bych rád, aby se nám dařilo rozvíjet sokolské myšlenky.

■ Kolik má členů Sokol v Mohelně?

Máme čtyřicet tři členů. Je nás relativně málo, ale aktivita je vždy o tom, jak se lidé zapojí. Přes dobu covidovou bylo bohužel vše utlumené, už se ale začínají naše aktivity vracet do běžného režimu.

■ Sokol má dlouhou tradici, vychoval generace a generace lidí, které vedl k pohybu. Jaké sporty provozujete u vás?

Hrajeme basketbal, volejbal, stolní tenis. Před dvěma lety si dva naši členové udělali cvičitelský kurz na cvičení rodičů s dětmi. Každý pátek se scházejí, což je skvělé, protože to je cesta, jak přivést děti už od mala k pohybu.

■ Jaké máte zázemí?

Základem je sokolovna, ta je v našem vlastnictví. Není v nejhorším stavu, ale samozřejmě bychom byli rádi, kdyby byly peníze na její modernizaci. Obecně je to problém u většiny sokoloven v různých obcích. Stavěly se v době, kdy lidé byli nadšeni pro spolkový život a dobrovolně si stavěli své vlastní sokolovny. Dnes je jiná doba. Snažíme se, aby naše sokolovna byla v dobrém stavu, aby fungovala.

Letní jízda vlakem za horníky

Přes dvě století se v obcích Mikro-regionu Kahan ve velmi těžkých podmínkách dobývalo černé uhlí. Zájemci si tuto historii mohli připomenout během prázdnin hned ve dvou sobotách, v červenci i v srpnu. Ze Zastávky u Brna do Zbýšova se navíc svezli vlakem s parní lokomotivou, který provozuje zbýšovské Muzeum průmyslových železnic.

■ Zážitkový program za poznáním

Před třiceti lety začal razantní útlum do-
lování černého uhlí na Rosicko-Oslavan-
sku, přesto o hornické minulosti oblasti
nedaleko Brna mnoho lidí ani netuší. Už
druhým rokem se to snaží napravit letní
zážitkový výlet S párou za horníky. Stojí
za ním Mikroregion Kahan, který sdružu-
je 14 měst, městysů a obcí, jež dobývání
uhlí zasáhlo více než jakékoliv jiné dějin-
né zvraty. „Po loňském úspěchu jsme se
rozhodli pro pokračování. Připravili jsme
speciální program na dvě prázdninové
soboty,“ přiblížil Petr Pospíšil, předseda
dobrovolného sdružení obcí.

■ Komentovaný výstup na haldu u dolu Ferdinand

Ze Zastávky se parní lokomotivou a důl-
ními vláčky zájemci svezli přes Babice
u Rosic do zbýšovského areálu Muzea
průmyslových železnic. To sídlí v bez-
prostřední blízkosti někdejšího areálu
významných dolů Jindřich, Antonín
(z něj vyjel 18. února 1992 vůbec po-
slední vozík) a Jindřich II. Tento důl byl
se svou hloubkou 1550 m nejhlubším
černouhelným dolem ve střední Evropě

a loni to bylo 60 let, co se začal hloubit.
Doly jsou dnes kompletně zlikvidovány,
ale hornictví připomíná „umělá hora“ nad
areálem, tedy kopec hlušiny, takzvaná
halda nad Zbýšovem a u babického dolu
Ferdinand. Právě na haldu u Ferdinanda
se skupina dospělých i dětí vydala v čele
s průvodkyní. Vystoupali až na vrchol
haldy, cesta to byl strmá a na botách se
jim usazoval černý prach. Po této exkurzi
je strojvedoucí důlního vláčku Adam
Dvořáček zavezl zpět do areálu Muzea
průmyslových železnic.

■ Jedinečná příležitost podívat se do těžní věže dolu Simson

Unikátní příležitost poznat, jak se uhlí
dobývalo, co všechno haviři potřebovali
nebo jak se chránili, měli návštěvníci ve
zbýšovské těžní věži dolu Simson.
„O dvou vybraných sobotách byla jinak
nepřístupná budova exkluzivně otevřena,“
potvrdil Karel Novotný z Vlastivědného
spolku Zbýšov. Uvnitř věže byly k vidění
pozůstatky samotného těžního systému
a exponáty, které se podařilo nadšencům
a bývalým haviřům ze spolku shromáž-
dit. Členové spolku společně s městem
Zbýšov dokončují repliky důlních štol, jak
s původním dřevěným zpevněním, tak
zejména s ocelovými výztužemi, zvanými
hajcmány. Ta má 56 metrů a je přesnou
kopií štol, které sahaly až do jedenapůl-
kilometrové hloubky v Jindřichu II. „Od
loňska přibyla také replika těžní klece.
Momentálně upravujeme a zpevňujeme
venkovní prostranství, připravujeme je na
pozdější instalaci těžních strojů,“ doplnil
Vratislav Široký, starosta Zbýšova.

Nejlepší dechové hudby ve Studenci už po osmnácté

Každoročně pořádají ve Studenci přehlídku dechových hudeb. Po loňské covidové pauze se tradiční odpoledne s nejlepšími dechovými kapelami konalo ve známém termínu. V neděli 4. července zaplnili areál u sokolovny milovníci folklóru a dechové hudby. Místní pamatují, že se k nim sjíždělo až kolem tisícovky návštěvníků. Letošní účast byla kolem tří stovek. I tak se zaplnil taneční parket, mnozí si pozpěvovali s krojovanými zpěváky a na tvářích jim hrál úsměv. Muzikanti Ladislava Prudíka začali hrát ve 13 hodin a po dvou hodinách je vystřídala Mistrířhanka. Komu po tanci nebo ze zpěvu vyhládlo, zakousl se do občerstvení a osvěžil se limonádou, pivem nebo vínem. Ke stálým návštěvníkům patří nejen občané ze Studence, ale i ze širokého okolí. Příští rok bude areál jistě opět praskat ve švech.

Větrný mlýn „mává“ novými perutěmi

Nové rozměrné lopatky, které odborníci nazývají perutěmi, dotvářejí po mnoha letech větrný mlýn v Třebíči. Perutěmi mlýn však dnes neotáčí vítr, nýbrž elektrický proud, pohánějící elektromotor. V tom je naše doba jiná než první polovina 19. století, kdy větrný mlýn v Třebíči postavili.

Větrný mlýn na návrší zvaném Kanciborek nechali v roce 1836 postavit trebičští podnikatelé, bratři Carl a Franz Budischowští, koželuhové a obuvníci. Už tento fakt naznačuje, že se ve stoupách mlýna nedřelo obilí na mouku, ale sušená stromová kůra na jemný prášek, zvaný třísko. Potřebný byl k činění kůží, což je postup, kdy se z kůže zbavené chlupů a mázdry vytváří useň. Díky činění vznikla useň nepropouštějící vodu, vhodná například na podpatky bot. Třísko se do Třebíče dováželo ze vzdáleného Znojma, ale kvalitní duběnka se vozila až z Uher. Budischowští se proto rozhodli, že si postaví vlastní mlýn poháněný pomocí koňské síly nebo pomocí volů. Nakonec se však rozhodli pro mlýn větrný.

Mlýn coby ubytovna

Po půl století práci větrného mlýna vystřídal výkonnější parní stroj. V roce 1890 mlýn dostal číslo popisné a byl veden jako obytná

budova pro dělníky. Za první světové války a později, v době první republiky, se z opuštěného větrníku stalo útočiště pro ty, kteří potřebovali mít kde hlavu složit. Od roku 1929 je mlýn ve vlastnictví města, které ho o tři roky později nechalo opravit. Vznikly tam tři sociální byty. Poslední nájemník se odstěhoval v roce 1977. V té době dostal mlýn jednoduché kovové lopatky. Byla to ale jen statická „dekorace“.

Větrný mlýn v Třebíči je od roku 1958 technickou památkou, dnes i s novou šindelovou střechou. V minulých třech letech totiž mlýn prošel zásadní rekonstrukcí. A třeba jeho mohutná dubová hřídel, dlouhá sedm metrů a vážící 3,5 tuny, byla sekernicky opracovaná z jednoho kmene stromu. Během opravy se mlýn dočkal nových oken a dveří, podlah, dřevěného schodiště, střechy a nechybí ani nové dřevěné perutě včetně motoru, který je pohání. Původní mlecí technologie mlýna se sice nedochovala, ale při instalaci nové elektrické pohonné jednotky perutí byly využity historické tesařské a truhlářské postupy.

Bylo třeba hlídat vítr

V reálu by dnes už nikdo nedokázal zastat práci větrného mlynáře, který na šprycle perutí proplétal do potřebné plochy dřívka „naložení“ podle toho, jak silný byl vítr. Ve mlýně tedy musel být člověk, který neustále sledoval povětrnostní situaci a musel podle potřeby vybavení měnit. Třeba i několikrát za den. Musel zkrátka hlídat vítr a podle jeho směru natáčet i celý mlýn proti větru. Dnes už ale elektromotor otáčí perutěmi jen příležitostně, pro zážitek Třebíčanů a návštěvníků této technické památky. Čtyři podlaží trebičského větrného mlýna dnes slouží jako muzejní expozice.

„Když přišel parní stroj, spalovací motor a elektromotor, nastal úpadek mlýnů, nejen větrných. Protože najednou mlynáři nepotřebovali řeku, vodu, kopce ani vítr. Mlýn bylo možné postavit kdekoliv a mlít. Byl to konec mlynářství, takže mezi I. a II. světovou válkou se ve starých mlýnech už jenom šrotovalo. Průmyslové mlýny dokázaly udělat mouku, která vydržela. Větrné a vodní mlýny totiž mlely mouku tak, že v ní zůstávaly zbytky klíčku, tedy tuk, a mouka se časem kazila. Mleči, tedy vlastníci obilí, museli chodit v průběhu roku a nechat si ho pomlít jen trošku, než se jim mouka zkazí. Takové byly za starých časů zákonitosti života, které dnes při nákupu mouky v supermarketu už vůbec nevnímáme,“ vysvětlil Jan Doubek, předseda sekce Větrné mlýny při Kruhu přátel Technického muzea v Brně.

Technologie větrných mlýnů je už dávno překonaná, avšak některé konstrukční rysy větrných mlýnů jsou dnes používány ve větrných elektrárnách a umožnily vznik větrné energetiky. „Je to však na úplně jiném principu, staré větrné mlýny fungovaly na tlak, kdežto dnešní větrné mlýny na vztlak. Čili vrtule dnešních větrných elektráren jsou úzké jako vrtule letadel. Ale je pravda, že tam, kde dříve stály větrné mlýny, tam se dnes staví větrné elektrárny, třeba na Oderských vrších, ve Frýdlantském výběžku, v Jeseníkách, v Krušných horách,“ dodal Ing. Doubek.

Soutěžte s námi

35 LET

Rok 1986 byl ve znamení intenzivních stavebních a konstrukčních prací na výstavbě Jaderné elektrárny Dukovany. Od května roku 1985 byl v provozu 1. blok a od 20. března 1986 byl ve zkušebním provozu 2. reaktorový blok, který 21. září přešel do trvalého provozu. Souběžně probíhaly dokončovací práce a příslušné zkoušky na technologii 3. bloku. Integrovaná hydrozkouška byla provedena 24. června, ... **viz tajenku** do reaktoru bylo zahájeno 2. října 1986. Minimální kontrolovaný výkon reaktoru (tedy zahájení štěpné reakce) byl dosažen v úterý 28. října téhož roku. O 14 dní později byl blok přifázován k elektrické síti a 7. prosince dosáhl 100 % výkonu.

VÝHERCI Z MINULÉHO ČÍSLA

správná tajenka: **polovinu**

■ Anežka Uhlířová
■ Jarmila Komárková
■ Michaela Bořilová

■ Marie Kuželová
■ Hana Samková

Tajenku pošlete mailem na adresu zpravodajedu@cez.cz nebo na korespondenčním lístku na adresu JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice do 10. listopadu 2021. K účasti v losování je nutné uvést poštovní adresu pro zaslání případné výhry.

Po provedeném losování jsou jména, adresy a e-maily vymazány.

U každé odpovědi na kvízovou otázku najdete i různá písmena. Když otázku správně vyluštíte a seřadíte si písmena hezky za sebe, získáte tajenku.

1. Ve kterém městě se narodil olympijský vítěz Lukáš Krpálek?
KO V Olomouci **PŘ** V Bechyni **ZA** V Jihlavě

2. Jaké synonymum užívají jazykovědci pro partikule?
VÁ Částice **LA** Přísluvce **E** Zájmena

3. S kým jedl Jiří Šlitr vařenou kapustu ve své písni „Co jsem měl dnes k obědu“?
DO S Evženou **ŽE** S Mařenou **BO** S Boženou

4. Který z uvedených filmů nереžíroval Jan Svěrák?
Z Obecná škola **TO** Kolja **NÍ** Rebelové

5. Doplňte výrok Jana Wericha: „Dobré divadlo začíná dobrým...“
ST Biletářem **P** Vrátným **O** Vstupným

6. Co znamenají v Morseově abecedě čtyři tečky?
JA Číslici 4 **A** Písmeno H **V** Dvojtečku

7. Jak se jmenuje americký kosmonaut, který jako druhý po Armstrongovi vstoupil na Měsíc?
AD Collins **N** Cernan **LI** Aldrin

8. Antigen obsažený v červených krvinkách – Rh faktor – byl pojmenován po
NA Lvici **VA** Opici **Í** Myši

Tančící pentagon

Fialová vodní elektrárna, Turbína v noci, Polední fúze, Večerní fúze, Noční fúze, Baterie... To jsou názvy některých z obrazů malíře Lubomíra Typlta (1975), jehož výstava v Alšově jihočeské galerii je významnou událostí letošní kulturní sezóny v České republice. Najdete ji v zámecké jízdárně zámku Hluboká nad Vltavou, tedy kousek od Temelína. Potrvá až do 2. ledna 2022.

Z názvů obrazů je zřejmé, že pro žáka německé malířské školy Typlta je téma energie a energetiky jedním z nejdůležitějších. Lidská energie je ale malířem skepticky poměřována s výkonnějším „životem technologie“, začínající u jízdniho kola a končící u turbíny nebo elektrárny.

Malíř však nemá ambice zachycovat realistickou metodou soustrojí elektráren. Na jeho rozměrných plátnech, malovaných s velkou živostí a spontánností, vidíme řady či houfy dětí. V případě hochů jsou to často velké hlavy s vypoulenýma očima. V případě dívek figury s dlouhými vlasy, zahalujícími obličej, a třeba i ve vířivém tanci. Však se také Typltova výstava v Hluboké jmenuje: Dancing Pentagon (Tančící pentagon).

TEXT A FOTO Arnošt Pacola

Jedlíci kukuřice na pozadí brilantně červené, 2016, olej na plátně 180 x 240 cm.

Tančící oktagon, 2021, olej na plátně 240 x 360 cm.

Inzerovat mohou soukromé osoby, živnostníci a firmy, mající svoji provozovnu ve dvacetikilometrovém pásmu okolo elektrárny.

Cena inzerátu

■ 1/16 strany – 250 Kč vč. DPH

■ 2/16 strany – 500 Kč vč. DPH

Zájemce o inzerci zašle objednávku s uvedením názvu a sídla firmy, IČ, příp. DIČ, buď mailem na adresu: jas@jas-hrotovice.com nebo písemně na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice.

Vydavatel neodpovídá za kvalitu inzerovaných výrobků a služeb.

ELEKTRO Palát Miroslav Sokolská 548, Hrotovice

- oprava převíjení motorů
- oprava vod. čerpadel
- oprava ručního nářadí
- oprava el. spotřebičů

Tel.: 603 833 619

Pracovní doba:
po-pá 8 -17, so 9 -13

FOTO PRO RADOST Eva Skoumalová KLUČOV 15

- focení portrétní
- focení dětské
- focení rodinné
- kurzy focení pro ženy a dívky

Tel.: 603 840 964

www.evaskoumalova.cz

PRODEJ lomového štípaného kamene

na dlažby, obklady a zídky
gabiony

HRADSTOM s.r.o.

Újezd u Rosic
(směr Stanoviště)

tel.: 731 028 568

703 653 104

Penzion Lihovar Rouchovany

720 521 521
UBYTOVÁNÍ
RESTAURACE
VÍCEÚČELOVÉ HŘIŠTĚ
KRYTÝ BAZÉN
KONFERENČNÍ SÁL
www.penzionlihoval.cz

Lesnictví a péče o stromy
Adamera s.r.o.
- arboristika, ošetření stromů
- řez ovocných a okrasných dřevin
- riziková, klasická těžba stromů
- odstranění pařezů frézováním
- likvidace větví štěpkováním
- práce se speciální pásovou plošinou – dosah 18 m
- střihání živých plotů
- svahové sečení, mulčování trávy
- prodej dřevních štěpků
- provzdušnění kořenového systému-aerace
671 38 Višňové 182
tel.: 606 532 184
e-mail: adamera.sro@seznam.cz
www.adamera.cz instagram

SEDLÁŘSTVÍ
- Oskar Tylč
Postroje na koně, nové i opravy.
● Opasky ● Obojky ● Další práce a opravy z kůže.
Vše klasická ruční práce. 50letá praxe a kvalita
Oskar Tylč
Polánka 1705, 672 01 Mor. Krumlov
E-mail: sedlarstvi-tylc@email.cz
tel.: 604 283 018

DASLOT
PRODEJ A MONTÁŽ PLOTŮ
• VÝROBA
• PRODEJ
• MONTÁŽ
• SERVIS
**KOMPLETNÍ PLOTOVÝ SORTIMENT
BRANKY A BRÁNY**
PRODEJNA TRSTĚNICE u Mor. Krumlova: tel.: 777 595 580
MONTÁŽE: 777 595 587 VELKOOBCHODNÍ PRODEJ: 777 156 723
www.dasplot.cz dasplot@seznam.cz

MED
Celoroční prodej - přímo z farmy
■ květový ■ lipový ■ pastovaný ■ pohankový
■ skořice v medu ■ kurkuma v medu ■ kakao v medu
■ ovoce a ořechy v medu ■ vlašské ořechy v medu
■ maliny v medu ■ jahody v medu ■ černý rybíz v medu
NOVINKA: Račická medovina
Kosmetika z včelích produktů PLEVA
Rodinná včelí farma a prodejna KURTINOVÍ
Račice 41, p. Hrotovice
Tel.: 737 363 489, 605 339 043
www.vcelarstvikurtin.cz
NEPŘETRŽITÝ PRODEJ!
Prodejna je umístěna v suterénu rodinného domu,
po telefonické domluvě Vás obsloužíme **KDYKOLIV,**
i ve večerních hodinách.

AUTO-JF s.r.o.
Medlice 20
671 40 Tavíkovice
Tel.: 736 624 955
www.autocentrumcerny.cz
AUTOCENTRUM ČERNÝ
Přestavby vozů LPG
Geometrie, diagnostika
Výměny olejí
automat. převodovek
specializovaný servis LPG, Dacia, Renault, Škoda

Milí školáci a studenti

ZKUSTE S NÁMI VYŘEŠIT HÁDANKY A KVÍZY A ZÍSKEJTE CENY

Zpravodaj vám přináší další soutěž, kterou pro vás tradičně připravilo brněnské vydavatelství KIRA. Svoje odpovědi (**alespoň dvě musí být správné**) posílejte na korespondenčním lístku nebo pohlednici do 10. listopadu 2021 na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotopovice nebo na e-mail: zpravodajedu@cez.cz.

Uveďte školu a třídu, kterou navštěvujete. K účasti v losování je nutné uvést poštovní adresu pro zaslání případné výhry. Po provedeném losování jsou jména, adresy a e-maily vymazány.

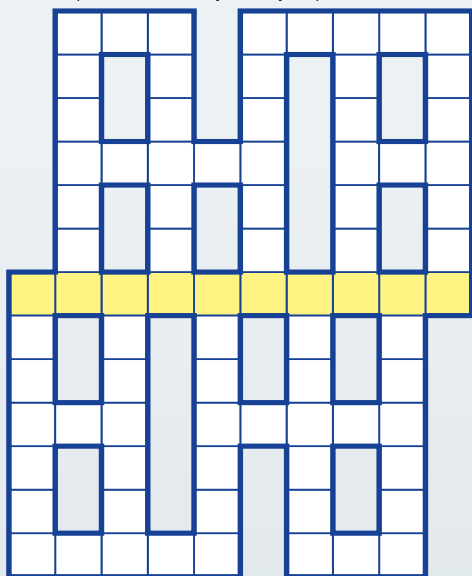
Výherci z minulého čísla

- Radek Čermák
- Marie Macková
- Anna Vystřčilová
- Lukáš Pokorný
- Ema Gottwaldová
- Štěpánka Fukačová
- Antonín Hošek
- Dominik Havlát
- Andrea Havlátová
- Radek Borůvka

MODLÍTE SE?

Učitelka se ptá Pepíčka: „Modlíte se před jídlem?“ – A Pepíček: „Jen když máme jíst houby, co... **dokončení v tajence.**“

Po vepsání všech výrazů do obrazce si přečtete v prostředním řádku **tajenku**. V prvním řádku budete plavat, mužské jméno je v posledním řádku.

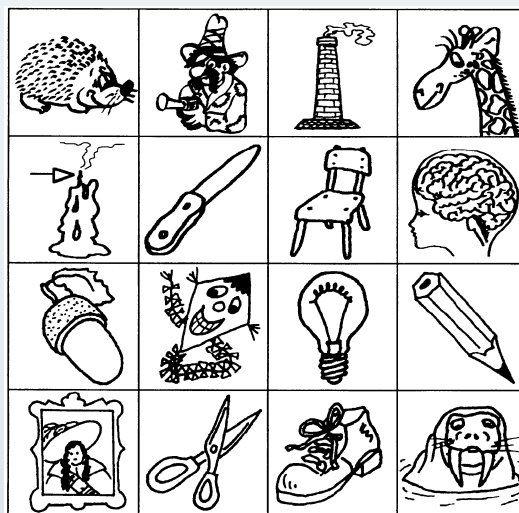

VODOROVNĚ: TAJENKA, DÝMKA, EVALD, HRA, KRAUL, NIT, RODÁK, ŠÍP, TUR.

SVISLE: ARANŽMÁ, DRAHUŠE, KAZATEL, LASTURA, NÁSADKA, PRAMICE, SMARAGD, ŠVÉDSKO, TRAKTOR, TVRDOST.

HUDEBNÍ SKLADATEL

Pojmenujte všechny obrázky a třetí písmena názvů, které neobsahují písmeno **Ž**, vám prozradí jméno jedné z nejvýznamnějších osobností světové hudby (6 písmen).

NA NÁDRAŽÍ

Rodina s dětmi odjíždí na dovolenou do hlavního města. Aby nezmeškali příjezd vlaku, raději se ptají v informacích: „Prosím vás, přijíždí vlak na Prahu v osm dvacet? Odpověď se dozvíte **v tajence osmisměrky.**“

Výrazy k vyškrtávání:

ADRESA	LOKNA	OVOCE
AKORD	MEANDR	PERNÍK
BALKON	NÁCVIK	PODVOĐ
BROUSEK	NÁNOS	POROTA
DEZERT	OBAVA	SPORÁK
ETUDA	ODTOK	VÁRKA
IDEÁL	OKOLÍK	VLÁKNO

Po vyškrtání všech výrazů zůstane v obrazci osm volných písmen, která – čtena po řádcích – **tvorí tajenku.**

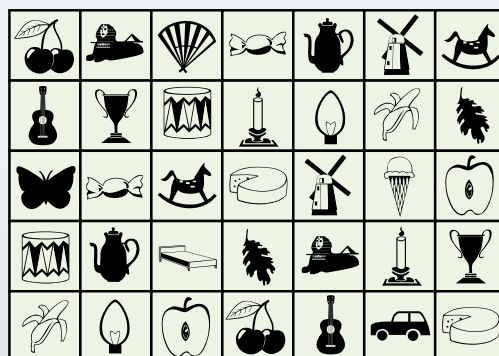
D	R	O	K	A	A	V	A	B	O
N	K	Ě	D	S	O	N	Á	N	N
A	O	U	E	E	Á	K	K	D	O
M	T	R	Y	C	Z	Á	Í	O	K
E	D	O	V	O	L	E	N	Á	L
A	O	I	R	V	V	Á	R	K	A
N	K	Í	L	O	K	O	E	T	B
D	O	V	D	O	P	A	P	D	N
R	O	K	E	S	U	O	R	B	I

CIZOKRAJNÝ PLOD

V tajence je ukryt název cizokrajného plodu. Je podobný jablku, zralý se jí jako stolní dezert nebo se z něj připravují džemy, marmelády, šťávy a kompoty. Nezralý plod se používá jako zelenina nebo se zpracovává na omáčky (čatní).

V tabulce vyškrtejte obrázky, které jsou zde uvedeny dvakrát. Zbude vám pět obrázků, které nemají své dvojníky. Jejich polohu pak přeneste do tabulky s písmeny a po řádcích si přečtete **tajenku**.

K	P	M	A	E	M	Y
L	D	T	B	F	I	K
A	S	L	E	J	N	H
C	Z	G	T	P	A	R
Y	U	S	A	E	O	L

Rádi o vás pečujeme

V ČEZ děláme našim zákazníkům život
jednodušší. Vždy se snažíme pomáhat,
jako bychom to dělali pro své blízké.

www.cez.cz

JSME S VÁMI. SKUPINA ČEZ

